

MÚLTIDÉZŐ

V I I I . É V F O L Y A M , 2 0 1 8 . K Ü L Ö N S Z Á M

TÓTH MAGDOLNA KÉPZŐ ÉS IPARMŰVÉSZETI ALKOTÁSAI

A Nyolcadik évfolyamába lépő Múltidéző folytatja a tematikus különszámok sorát. Az előző év különszámainak egy része a falu képzőművészeti értékeit, alkotóit mutatta be, amelyek, és akik a 800 éves emlékévkapcsán sem váltak fontossá a település számára. Tóth Livia iparművész és Módy Péter szobrászművész csak egy csoportos bemutatkozási lehetőséget kapott a faluban 2004-ben, pedig mindketten, külön, külön önálló, életmű- kiállítást érdemelnének. (A Kádár rendszerben az amatőr művészeknek nem lehetett önálló kiállítása.) A most bemutatásra kerülő fiatal alkotó, Tóth Magdolna is csak egy csoportos kiállításon szerepelhetett 2016-ban a Pungor Ernő Művelődési Házban. Tavaly novemberben adták át első köztéri alkotását a helyi Keresztény Közösségi Ház falán, dr. Tóth Jenő Szalézi szerzetes tanár, egykori vasszécsenyi plébános emléktábláját. Ennek apropójából foglalkozunk ezúttal az ő képző- és iparművészeti munkásságával.

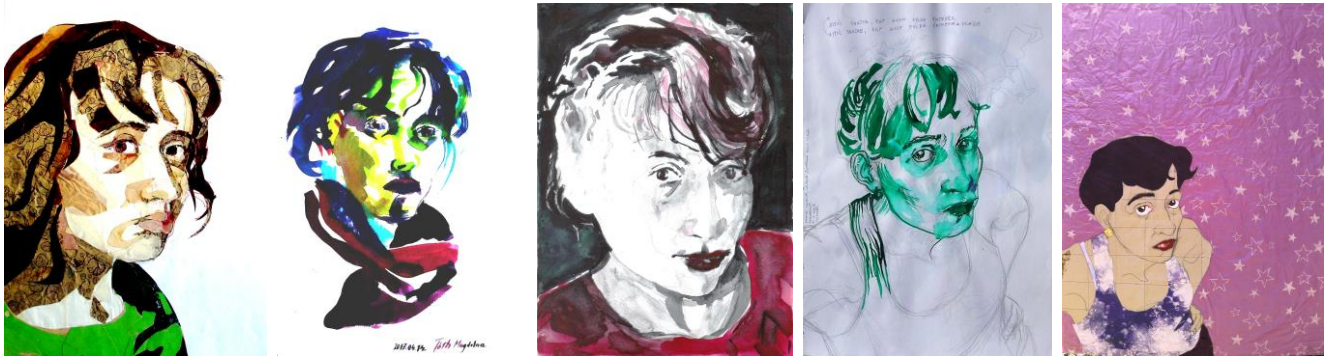
Tóth Magdolna 1997-ben született Szombathelyen. A Vasszécsenyi Ambrózy-Migazzi István Általános Iskola elvégzése után a szombathelyi Művészeti Szakközépiskolában tanult tovább, de még általános iskolásként, 2009-ben az Irokéz Galéria tehetséggondozó rajzpályázatán első díjat nyert. Ugyanebben az évben az Ambrózy-Migazzi István iskola Énekkarának CD borítója közölte egy korábbi munkáját. Még szintén általános iskolásként, 2012-ben illusztrálta Nagy János költő „A meseboltos” című kötetét. A kezdetektől részt vett a Vasszécsenyi Plain Air Művésztelep munkájában. 2015-ben nyílt meg első önálló kiállítása a szombathelyi Váci Mihály Alapfokú Művészeti Iskola galériájában. 2016-tól a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának szobrász szakos hallgatója. Csoportos kiállításai: 2014 - Kőszeg, Művészetek Háza; 2015 - Szombathely, Martineum; 2016 - Vasszécseny, Pungor Ernő Művelődési Ház; Pécs, Művészeti Kar; 2017 - Pécs, Szentágotthai János Kutatóközpont; Pécs, Nádor Galéria.

Ezúttal is az önarcképek bemutatásával kezdjük a pályaképet. Már általános iskolásként is rajzolt önarcképeket. A vörös-kréta és a szénrajz, és a tollrajz önarcképe viszont már középiskolás korában készült. Az első kettő klasszikus félprofil, míg a második kettő teljesen szemből készült, azok közül is a második egyszerűsége hat.

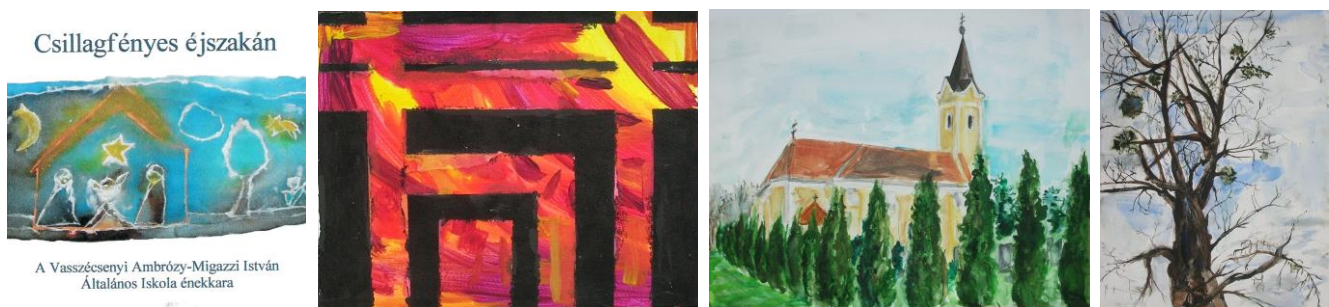
1. kép - Önarckép, ceruza, 2012, 2. kép - Önarckép, vörös kréta, 2016; 3. kép - Önarckép, szén, 2016; 4. kép - Önarckép, tollrajz, 2016

A kollázs önarcképét azért kell kiemelni, mert ez is látvány után készült, csak nem hagyományos eszközökkel, hanem színes papírkivágásokból. (Utóbbi két munkájával foglalkozott a Vasi Szemle is a múlt évben.) A következő önarcképeket már egyetemistaként készítette. Ezek is inkább vázlatok, nem kidolgozott munkák. Mindegyik szinte más arcát mutatja meg. Többségük a hagyományos, félprofil ábrázolás, de ezúttal is látunk szemtől-szembe szituációt. Anyag és eszközhasználatban szinte egyik sem konvencionális. A művészek nagy része azért készíti önarcképet, mert a modell, mindig készen áll, tehát nem kell bajlódni keresésével, beállításával. De vannak olyan művészek is akik, valóban a különböző arcaikra kíváncsiak. Tóth Magdolna szereti a portré műfaját, azonban közeli ismerőseit, családtagjait is szereti ábrázolni.

5. kép - Önarckép, kollázs, 2016; 6. kép - Önarckép, ekin, 2017; 7. kép - Önarckép, akvarell, 2017; 8. kép - Önarckép, zöld tus, 2017; 9. kép - Önarckép, kollázs, 2017

Már az életrajzban is utaltunk az általános iskolás CD borítójára. Valójában egy sokkal korábbi (még alsó-tagozatos) selyemfestménye látható rajta. (Magának az Ambrózy-Migazzi Általános Iskolának a logója is az ő munkája.) Szintén általános iskolás munka az itt közölt absztrakt festménye is, ami nagyon bátor és merész, egyáltalán nem a korosztályának megfelelő a képi világára, kifejezési eszközei, szinte koraérett, felnőtt munka. Mindez úgyszintén igaz, a lipárti templomról készült akvarelljére is, amit nyolcadik osztályos tanulóként alkotott az első Vasszécsenyi Plein Air Művésztelepen. A tananyagból gyakorlatban tudta alkalmazni a perspektivikus ábrázolást. Ráadásul mindezt természet után, kint a szabadban. A festményen pontosan visszaadja a lipárti templom hajójának és a tornyának furcsa, szokatlan arányát, ami a templom egyik karaktervonása, sajátossága. A képen szép a levegőperspektíva megfigyelése is. Szintén az első Plain Air Művésztelepen készült az új-kastély parkjában az itt közölt komoly természet tanulmánya, egy magasba nyúló fatörzsről. Különösen izgalmas az ágak egyre vékonyodó rajzolatának és a felhők szétfosló foltjainak összehatása. (Ez a festmény szerepelt a kőszegi családi kiállítás plakátján is.)

10. kép - CD borító, 2009; 11. kép - Absztrakt kép, tempera, 2011; 12. kép - Lipárti templom, akvarell, 2012; 13. kép - Égigérő fa, akvarell, 2012

Gellért testvéréről készült tanulmányrajzára is elmondható, hogy érett munka, hiszen ekkor még épp, hogy csak beiratkozott a művészeti szakközépiskolába, ahol a portrérajzolás csak a harmadik év tananyaga. Egy évvel később az egregyi templomról készített egy akvarellt. Ezúttal is hibátlanul ragadta meg a műemléktemplom tömegét. Az ez évi Plein Air Művésztelepen már abszolút biztonsággal kezeli a perspektívát a lipárti falurészletek (12-14. kép) ábrázoló akvarelljein.

14. kép - Gellért, szén, 2012; 15. kép - Egregyi templom, akvarell, 2013; 16. kép - Lipárti pajta, akvarell, 2013; 17. kép - A lipárti káptalan épület, akvarell, 2013

Két évvel későbbi a testvéréről készült, közel életnagyságú szénrajz, ami a méret miatt nagy kihívás volt számára. Az ez évi Plein Air Művésztelepen tájképeket fest, pipacsos mezőket, napraforgótáblákat. (Nincs módunk mind közölni őket.)

18. kép - Márta néni udvara, akvarell, 2013; 19. kép - Gellért, szén, 2015; 20. kép - Napraforgó tábla, akvarell, 2015; 21. kép - Pipacsok, akvarell, 2015

A 2016-os Művésztelep hoz számára igazi áttörést a tájképfestészetében. Egyre bátrabb és nagyvonalúbb, összefogottabb lesz festői előadásmódja. Az akvarell mellett immár akrillal is fest vászonra, kartonra. Mellette kipróbálja a pasztellkkrétát is.

22. kép - Új-Ebergényi kastély, akvarell, 2016; 23. kép - Ó-Ebergényi kastély, akril, 2016; 24. kép - Festetics sörház, akril, 2016; 25. kép - Ó-Ebergényi kastély, pasztell, 2016

A Kőszegi hegyet ábrázoló, monumentális tájképe szintén még a művésztelepen készült. A két kertrészlete viszont már a művésztelep után. A pasztellváltozatban egyszerre van benne Rippl-Rónai József könnyedsége és Gulácsy Lajos költőisége.

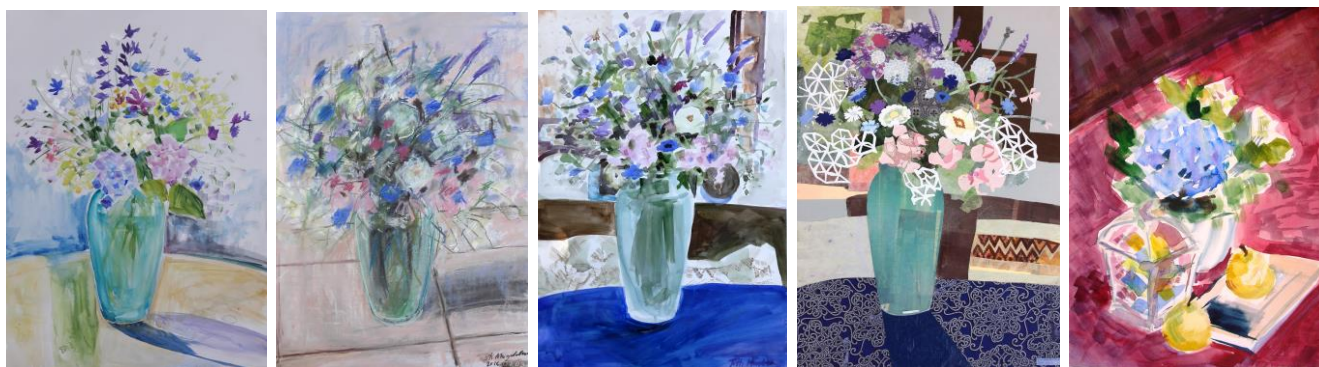
26. kép - A Kőszegi hegy, akril, 2016; 27. kép - Kertünk, pasztell, 2016; 28. kép - Kertünk, akril, 2016

A művésztelep után, a nyáron még Toronyban is fest plein air képeket. Egyre kedveltebb technika lesz számára a montázs, illetve a kollázs. Táblakép-szemléletű kollázsokat készít. Ezek a munkák méretben is a táblakép méretit veszik fel, ami nem tipikus kollázs méret. A műfajokat is átveszi a táblaképtől. A figurális munkákon ügyel a hiteles portrészerségre, amik a finom színárnyalatok megkülönböztetése által szinte életre kelnek.

25. kép - Toronyi tájkép, akril, 2016; 26. kép - Az vagy, amit megeszel, kollázs, 2015; 27. kép - 12. óra a szombathelyi művészeti szakközépiskolában, kollázs, 2016; 28. kép - Kata, kollázs, 2016

A csendélet is mindig kedves műfaja volt. Ez az év azonban eszközhasználatában is sok változást eredményez. Nagyon izgalmas képsorozatot készített egy nyári virágokból összeállított virágcsendéletéről. Mind a négy munka látvány után készült, azonban a különböző technikák miatt mégis különbözően hatnak. Különösen az második kettőn érzékelhető az egyre nagyobb affinitása a dekorativitás felé.

29-32. kép - Virágcsokor, akvarell, pasztell, akril, kollázs, 2016; 33. kép - Csendélet virággal és körtékkel, akvarell, 2016

A „Gellért a kertben” festménye a Plein Air Művésztelepek összegzése, ezúttal emberi figurával a szabadban. A Gyöngyös partot ábrázoló akvarellje már késő ősszel készül, amikor a fák elhullajtják leveleiket. Gellért öccséről több munkát is készít. A „kosztümös” akvarellje valójában fantázia szüleménye, előtte egy rajzot készített látvány után. Valóban egy reneszánsz ihletésű portrénak hat. Gellért testvéréről készített kollázs-portréja is azért izgalmas, mivel ez is látvány után készült, illetve egy kis ceruzavázlat alapján.

34. kép - Gellért a kertben, akvarell, 2016; 35. kép - Gyöngyös patak, akvarell, 2016; 36. kép - Gellért reneszánsz kosztümben, akvarell, 2017; 37. kép - Gellért, ceruzarajz, 2017

Az új környezet (Pécsi Művészeti Kar) új kihívásokat jelent számára és a festői tapasztalatait felváltja lassan plasztikai gyakorlatokra. Párhuzamosan mindkét műfajban alkot. Az azonban lassan érzékelhetővé válik, hogy a szobrászat már fontosabb számára a festészetnél. A Művészeti Kar (egykori Zsolnay gyár) épületét még plein air szemlélettel festi meg, akárcsak a csempezkopácsi templomot. De ezek a munkák inkább csak kikapcsolódások a szobrászműterem világából.

38. kép - Gellért, kollázs, 2017; 39. kép - Ornamentikus fej, akvarell, 2017; 40. kép - A pécsi művészeti kar, akvarell, 2017; 41. kép - Csempezkopácsi templom, akril, 2017

Festészeti tevékenységétől külön vesszük, és tárgyaljuk a plasztikai munkáit. Itt is a tanulmányokkal kezdjük, majd fokozatosan követjük nyomon az ezt követő időszak változásait. A szombathelyi Művészeti Szakközépiskolában nem volt szobrász szakos, mégis itt alakult ki a szobrászathoz való vonzódása. Végzős diákként eljutott az országos Mintázó-versenyre is. Frissen mintázott, plasztikailag átgondolt tanulmányfejeivel hívta fel magára a figyelmet a középiskolás éveinek a végén. Munkáinak ezek a jellemzői megmaradtak pécsi korszakában is. Ekkor már azonban portrétanulmányaiban egyre többet tud megjeleníteni a modell bensőjéből, lelkialkatából, egyéniségéből.

42-43. kép - Két tanulmányfej, agyag, 2016; 44. kép - Gellért, agyag, 2016; 45. kép - Lili, gipsz, 2016; 46. kép - Martin, agyag, 2016

Bármilyen vázlatosnak is tűnik néha egy-egy portrétanulmánya, azok ennek ellenére élnek, „lélegeznek”. Az emberi arc után azonban már megpróbálkozik a büszttel (mellkép) és az egész alakkal. (Nyilván a tananyag is ezekre az egymást követő nehézségi fokozatokra épül.) Életnagyságú akttanulmányai azonban igazi szobrászati feladatok. Értelmesen összefogott, leegyszerűsített formákkal dolgozik, nem veszik bele a naturalizmusba.

47. kép - Tanulmányfej, agyag, 2016; 48. kép - Büsztt, agyag, 2016; 49. kép - Akttanulmány, gipsz, 2017; 50-51. kép - Akttanulmány, agyag, 2017

A tanulmányszobrok mellett azonban már önálló plasztikai gondolatokra, elképzelésekre épülő autonóm, önálló, háromdimenziós munkákat is készít. A különböző anyagok különböző feladatok elé állítják. Erősen absztrahált „Madár” kompozíciója egyen-vastagságú agyagcsíkból lett felépítve körkörös fejlesztéssel. Majd végül összefogta, átdolgozta annak felületeit, és kiégette. A „Perspektíva modell” plasztikája Gaál Tamás, sárvári származású, kiváló szobrásztanárának hegesztőkurzusán készült. Ennek a korszakának a legizgalmasabb munkája, mesterének, Lengyel Péter szobrászművésznek óráján készült, egy felnagyított emberi csigolya plasztikai értelmezése, ami végül színes, pop-artos, dekoratív festői felületet kapott. (Itt kamatoztathatta festői előtanulmányait.)

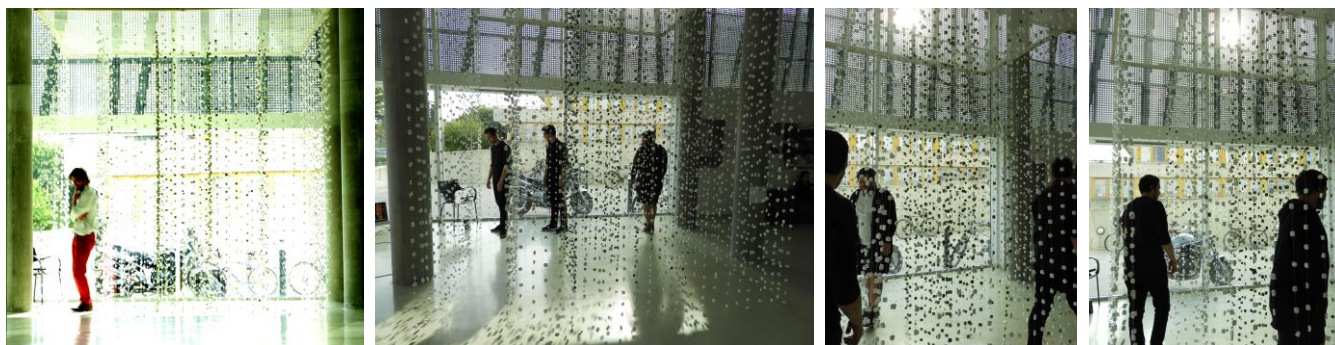
52. kép - Madár, terrakotta, 2017; 53. kép - Perspektíva modell, fém, 2017; 54. kép - Csigolya, hungarocell, gipsz, papírszalvéta, 2107

Nagyon izgalmas, közös projekt eredménye az „Immerzio” címet kapott installáció, amiben a Pécsi Művészeti Kar zenei és szobrász szakos hallgatói (Camara Issiaga, Dani Tamás, Krisztián Bence, Márfi Virág, Nagy Roland, Hufnágel Gábor, Steiner Lili, Tézsla Rebeka, Tóth Magdolna, és Tóth Tamás) közösen vettek részt.

55-57. kép - Immerzio, installáció, 2017

A közös művet később kiállították Pécsen, a Szentágotthai János Kutatóközpontban, ahol komoly közönségsikert aratott.

58-61. kép - Immerzio, installáció, 2017

Tóth Magdolna képzőművészeti tevékenységétől külön kellett vegyük iparművészeti munkásságát. Itt is megpróbálunk időrendben haladni. Mivel a Művészeti Szakközépiskolában két szakra is járt (bútorműves, textil) az összkép emiatt ismét sokszínű és változatos. Ezúttal is hűek maradtunk ahhoz a vezérfonalhoz, hogy nem csak iskolai munkákat mutatunk be tőle. A Csempezkopácsi Középkori Vásárokon Hódosi Péter, Népi Iparművész standján fa építőkockákból (építőlapokból) különböző organikus formákat épített fel, ami későbbi bútorműves mesterművének ihletőjévé is vált. Ugyancsak nem iskola feladat a papírhajtogatásos, papírkivágásos épületmodelljei, amelyből a Vasszécsenyi Ó-Ebergényi kastély modelljét is elkészítette.

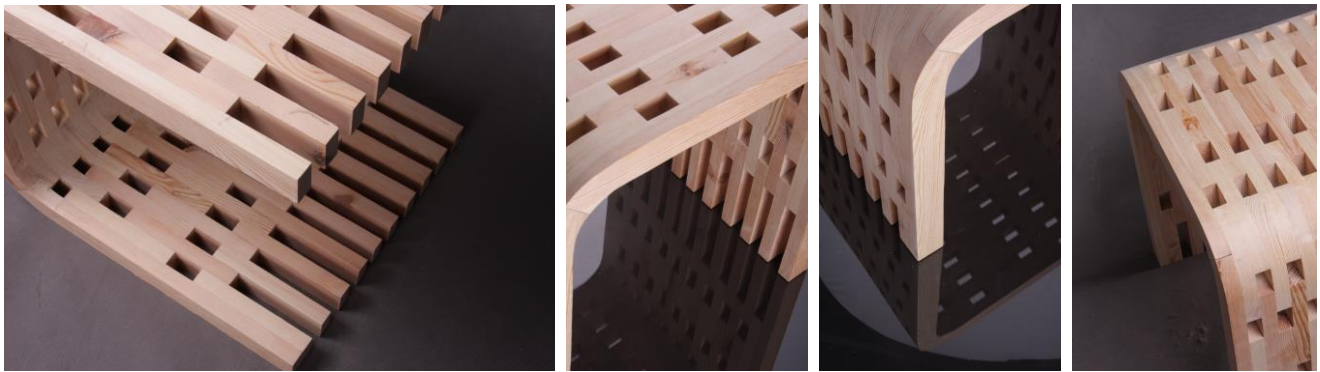
62. kép - Torony építőkockákból, Csempezkopács, 2013; 63. kép - Ó-kastély, papírmódel, 2014; 64. kép - Kastélymódel, papír, 2014

A bútorműves szakon iskolai feladat volt a tölgyfadoboz- készítés. Az elkészült darab viszont a minimal art, purista, végletekig leredukált formavilágát idézi, az emberi nyomhagyás teljes kizárásával, ami így szinte gépi terméknek hat, pedig manuálisan lett elkészítve.

65-68. kép - Tölgyfadobozok, 2014

Már utaltunk bútorszakos mesterdarabjára, ami valójában egy lécszék. A kis lécecskékből, fordított „U” alakú formában összeragasztott, áttört plasztikai, téri forma, teljesen eltér a székkészítés klasszikus hagyományától, ahol a ragasztott részek mindig vízszintes elemekből (a széklábakat, háttámlát kivéve) tevődtek össze. A pozitív-negatív formák izgalmas, ritmikus struktúrája teljesen újszerűen hat a székkészítés tradíciójában. Legalább annyira önálló plasztikai forma így az elkészült munka, mint szék. (Ezeket a tapasztalatait még kamatoztathatja jövőbeni alkotásaiban.)

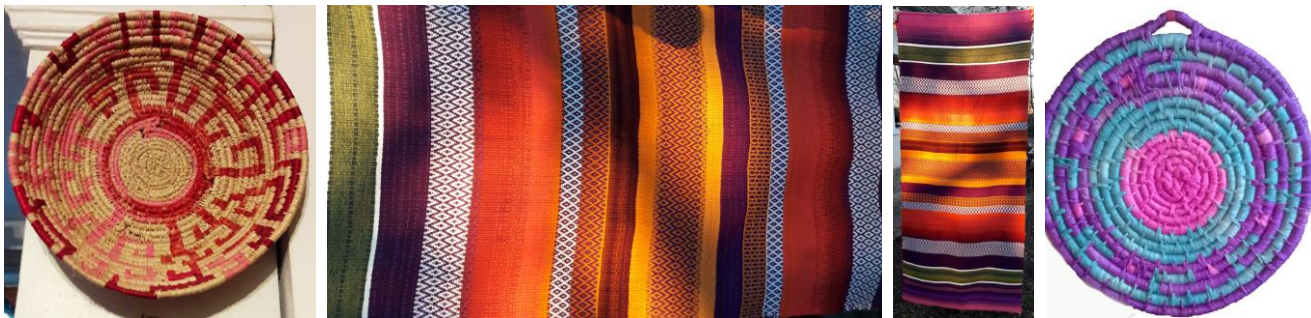
69-72. kép - Lécszék, fa, 2015

Utolsó szakközépiskolás évében a bútorműves szakot textilszakra váltotta fel, ahol ismét a szín vált számára fontossá, mint a festészetben. Ez a váltás egyben azt is jelentette számára, hogy egyszerre kereshette a téri formák és a színes felületek a világban mindig párhuzamosan jelenlévő valóságának titkait. Intenzív anyag- és formakísérletei legalább is erről tanúskodnak. Az anyag szinte majdnem mindegy volt számára, illetve azért annyira nem, hogy a természetes anyaghasználathoz (fa, fű, gyapjú, papír, rafia, égetett agyag stb.) mindig ragaszkodott. Egyfajta ökológia (zöld) szemlélet jellemezi ezeket a munkáit. A fűzöld színre festett rafiafonalból készített háromszögű tálja nem iskolai feladat volt. A kör és az egyenlő oldalú háromszög tiszta geometriai formáinak összevegyítése miatt a teljességre, az egészre utal. A színezés kis játéka élővé, izgalmassá teszi a felületét. (A régi kosár és kópice-fonó népi kézműves technikákat eleveníti fel.)

73-75. kép - Organikus tál, rafia, 2016

Nagyon izgalmas, labirintusmotívumra épülő színes rafia-tálja sem iskola feladat, hanem sajátos a „növekvő forma” munkafolyamatát magába foglaló kézműves tanulmány. A különleges minta miatt egészen archaikus hatást kelt. A textil szakon egyik mestermunkája volt az itt közölt szőnyeg, aminek nagyon különleges színvilága az egyik értéke. Szintén otthoni munkája a vidám színekből összeállított rafia-alátéte.

76. kép - Rafiatál, 2016; 77-78. kép - Szőnyeg, 2016; 79. kép - Rafiaalátét, 2016

Az izgalmasabbnál izgalmasabb papírhajtogatásaiból és papírkivágásaiból csak kis ízelítőt tudunk adni, hisz azok önmagában meg tudnák tölteni Múltidézónk különszámát. Ezúttal a pozitív-negatív formák dialógusára épülnek ezek a munkák, amik nem nélkülözik a játékoságot sem. Struktúrák, terek, árnyékok, áttörések, rétegek, reflexek, vonala, formák, tónusárnyalatok, lágy és kemény hatások váltakozásai - ezekkel a fogalmakkal lehet körülírni ezen munkáinak hatásait, jellegzetességeit.

80-82. kép - Papírhajtogatások és papírkivágások, 2016

A „Fűszőnyeg” című „land art” projektje tulajdonképpen a címtől eltérően a napfényről szól, a fény, éltető, életet adó, életet tápláló erejéről. Napfény nélkül nincs földi élet, fény hiányában elsorvad, meghal minden mi élő a földön. A fény és a fű ősi párbeszédének lehetünk tanúi ebben a munkájában, ami ezúttal is a pozitív-negatív forma ritmusára, párbeszédére épül. Didaktikussága ellenére költőien szép hatású munka.

83-85. kép - Fűszőnyeg, 2016

Tóth Magdolna fiatal kora ellenére nagyon izgalmas képző-és iparművészeti munkákon van már túl. Egyszerre kapcsolódik a művészet ősi és klasszikus hagyományaihoz, és egyaránt jelen van munkáiban ezen örökség megújítására, tovább-éltetésére való vágy és késztetés.

Az helyi Egyházközségi Képviselő Testület észrevette, felfedezte tehetségét és megbízta dr. Tóth Jenő atya bronzdomborművének elkészítésével, amivel megalkotta első köztéri alkotását itt, a szülőfalujában. Fiatal kora ellenére több műfajban is már bizonyított. Még sok, és fontos művet várhatunk tőle, hisz még csak 20 éves. Idén ő is szerepelni fog a Sárvári Vár kiállításán, ahol családtagjaival együtt állít majd ki.